Quickscan flora en fauna

Prins Bernhardplein Kaatsheuvel

Gemeente Loon op Zand

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Quickscan flora en fauna

Prins Bernhardplein Kaatsheuvel

Gemeente Loon op Zand

Datum:
5 februari 2010

Projectgegevens:
NAT02-CFR00007-01a

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Opbouw rapport	2
2	**Natuurwetgeving en -beleid**	**3**
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	EHS en Natura 2000	3
3	**Gebiedsbeschrijving**	**5**
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	6
3.3	Toekomstige situatie	6
4	**Methode**	**7**
4.1	Literatuurstudie	7
4.2	Veldbezoek	7
5	**Onderzoeksresultaten**	**9**
5.1	Literatuurstudie	9
5.2	Veldbezoek	10
5.3	Relatie veldbezoek – literatuurstudie	11
6	**Toetsing aan de Flora- en faunawet**	**13**
6.1	Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)	13
6.2	Vogels	13
6.3	Vleermuizen	13
6.4	Eekhoorn	14
6.5	NB-wet en EHS	15
7	**Conclusies en aanbevelingen**	**17**
7.1	Conclusies	17
7.2	Aanbevelingen	18
8	**Bronnen**	**19**
8.1	Boeken en rapporten	19
8.2	Websites	19

Bijlagen:

Bijlage 1: Flora- en faunawet

Bijlage 2: Natuurbeschermingswet 1998

Bijlage 3: Ecologische Hoofdstructuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de bouw van in totaal 32 woningen aan de Mgr. Volkerstraat, Julianastraat en het Prins Bernhardplein te Kaatsheuvel. Ten behoeve van deze ruimtelijke ontwikkeling wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Op onderstaande figuren (figuur 1 en 2) zijn respectievelijk het onderzoeksgebied en de locatie weergegeven.

Figuur 1: Locatie plangebied (www.bing.com/maps, 2010)

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is.

Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

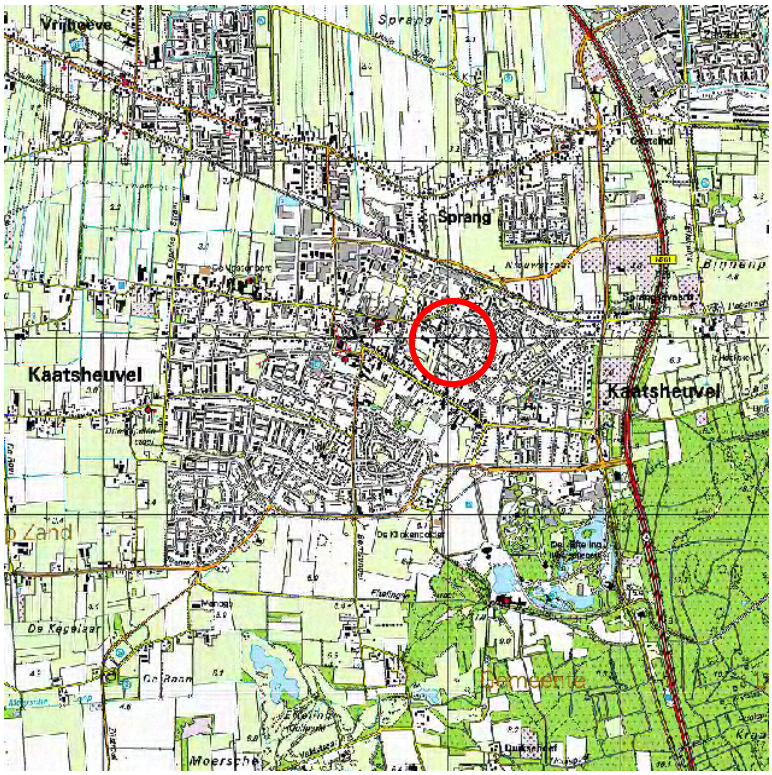

Figuur 2: Locatie plangebied (RLG Atlas Provincie Noord-Brabant, 2005)

1.3 Opbouw rapport

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie, het veldbezoek en de interpretatie van de gevonden gegevens door het leggen van een relatie tussen beide soorten resultaten. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

2.3 EHS en Natura 2000

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natura 2000 geldt het ‘Nee, tenzij’- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar respectievelijk bijlage 2 en 3.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

Huidig gebruik

Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door de Julianastraat, aan de zuidzijde door het Prins Bernhardplein en aan de noordzijde door de Monseigneur Volkerstraat. Het plangebied bestaat uit meerdere rijtjeswoningen met tussenliggende tuinen en paadjes, afgescheiden door vele ligusterhagen. De bebouwing bestaat uit jaren 50-rijtjeswoningen met oude dakpannen, houten daklijsten en loodbeslag rondom de schoorsteen. De tuintjes zijn vrij rommelig, met veel groenafval (snoeihout) en stenen- en houtmateriaal (figuur 3, impressie plangebied).

Figuur 3: Impressie plangebied (Croonen Adviseurs, 2010)

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

Op 1,5 km ten oosten van het plangebied ligt het Natura 20000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en op 3,5 km ten noordwesten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Langstraat.

Ecologische Hoofdstructuur

Op 1,5 km ten oosten van het plangebied liggen een bosgebied (Loonse en Drunense Duinen) dat deel uitmaakt van de EHS. Het plangebied zelf maakt geen deel uit van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) of de provinciale Groene Hoofdstructuur (GHS).

3.3 Toekomstige situatie

Toekomstig gebruik

De ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit de bouw van 32 woningen met parkeerplaatsen. Daarnaast worden er enkele bomen aangeplant (figuur 4).

Figuur 4: Schetsontwerp ruimtelijke ontwikkeling (Welmers Burg Stedenbouw, december 2009).

Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling zal de huidige bebouwing worden gesloopt en alle beplanting worden verwijderd.

4 Methode

4.1 Literatuurstudie

Allereerst heeft er een literatuurstudie plaatsgevonden om na te gaan welke biotopen en daaraan verbonden (strikt beschermde) soorten in het plangebied worden verwacht.

Via de website natuurloket.nl heeft een eerste verkenning plaatsgevonden van aanwezige soorten in het kilometerhok waarin het plangebied ligt.

Daarnaast is de CD 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geraadpleegd.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 km). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk goed gecontroleerd middels collegiale toetsing. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kunnen deze waarnemingen een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd door de ecoloog van Croonen Adviseurs op 4 februari 2010. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Literatuurstudie

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen en de Euraziatische rode eekhoorn.

Uit een eerste verkenning middels het natuurloket is geconstateerd dat in de kilometerhokken waarin de locatie ligt (X:130; Y407 en X:131; Y407) (strikt) beschermde soorten zijn aangetroffen, namelijk vaatplanten en zoogdieren. Het overgrote deel van de soortgroepen is echter slecht of zelfs geheel niet onderzocht, waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Op de site waarneming.nl (2008-2010) worden de volgende (strikt) beschermde vogelsoorten vermeld voor het plangebied of de directe omgeving: pimpelmees, koolmees, boomkruiper, spreeuw, zwarte kraai, groene specht, sperwer, gierzwaluw, ekster, ooievaar.

De CD 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geeft voor het grondgebied van de gemeente Loon op Zand de volgende soorten: kamsalamander, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, boomkikker, groene glazenmaker, vleermuizen en drijvende waterweegbree.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 km-hok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft:

Zoogdieren
Algemeen: bosmuis, egel, veldmuis, woelrat en bunzing.
Zwaarder beschermde (tabel 2/3) soorten: eekhoorn, bosvleermuis, laatvlieger, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis.

Vogels
Algemeen: merel.
(Strikt) beschermde waargenomen soorten: havik, sperwer, buizerd, torenvalk, boomvalk, kerkuil, steenuil, bosuil, ransuil, gierzwaluw, ijsvogel, groene specht, zwarte specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, oeverzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, bonte vliegenvanger, zwarte mees, pimpelmees, koolmees, boomklever, boomkruiper, ekster, roek, zwarte kraai, spreeuw, huismus.

Reptielen/amfibieën
Algemene (tabel 1): kleine watersalamander, bruine kikker.
Strikt beschermde (tabel 2/3) soorten: hazelworm, kamsalamander, vinpootsalamander, rugstreeppad, boomkikker, heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis.

Flora
Algemene plantensoorten als gewone dotterbloem, grasklokje, grote kaardenbol, brede wespenorchis, gewone vogelmelk; naast de volgende tabel 2/3 soorten: spaanse ruiter, vleerkleurige orchis, gevlekte orchis, brede orchis, kleine zonnedauw, ronde zonnedauw, moeraswespenorchis, jeneverbes, drijvende waterweegbree, waterdrieblad, wilde gagel, beenbreek, welriekende nachtorchis.

Vlinders
Algemene vlindersoorten als boomblauwtje, kleine vos en citroenvlinder.

Libellen
Algemene libellensoorten als azuurwaterjuffer, lantaarntje, watersnuffel en viervlek.

Vissen
Niet van toepassing. In het plangebied komt geen open water voor.

Beschermde soorten uit andere soortgroepen zijn niet aangetroffen.

5.2 Veldbezoek

Op 4 februari 2010 bij 7°C en half bewolkt weer is een eenmalig veldbezoek afgelegd door de ecoloog van Croonen Adviseurs aan het plangebied. Aan de hand van de literatuurstudie en de aangetroffen biotopen kan een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Het plangebied betreft twee blokken van rijtjeshuizen uit de jaren 50 met achtertuintjes en gangpaadjes. Dit maakt een plangebied tot een potentieel vogelrijk gebiedje. Langs de gangpaadjes staan ligusterhagen. De tuintjes zijn behoorlijk rommelig, met snoeiafval, houtafval, wat huisraad en een houten schuurtje. De beplanting in het plangebied bestaat uit ligusterhagen, enkele sparren en coniferen, berkenbomen en wat heesters, zoals de laurierkers. In de bomen in het plangebied zijn geen gaten of spleten aangetroffen. Er zijn geen nesten van vogels (zoals huismus, gierzwaluw) of eekhoorns aangetroffen in het plangebied. Op het moment van het veldbezoek waren er veel merels aanwezig in de bomen en struiken. De bebouwing in het plangebied is door de oude dakpannen, houten daklijsten en loodflappen rondom de schoorsteen geschikt als potentieel vleermuisverblijfplaats. De bewoners van de panden aan de Mgr. Volkerstraat 54, 56 en 62 hebben medegedeeld dat zij zomers meerdere vleermuizen foeragerend hebben waargenomen rondom de gebouwen in het plangebied en hangend onder een balkon van het huis aan de Mgr. Volkerstraat 62. Daarnaast heeft één van hen een pad waargenomen in het plangebied.

5.3 Relatie veldbezoek – literatuurstudie

De literatuurstudie en het veldbezoek hebben aangetoond dat het projectgebied een potentieel biotoop vormt voor vogelsoorten als de pimpelmees en de huismus, door het rommelige karakter van de tuintjes met ligusterhaagjes en rommelige overhoekjes. De bebouwing in het plangebied is geschikt als potentiële vleermuizenverblijfplaats. De bomen/beplanting in het plangebied dienen mogelijk als foerageergebied voor vleermuizen en eekhoorns. De waargenomen pad door één van de bewoners, betreft mogelijk de gewone pad. Het kan met vrij grote zekerheid worden uitgesloten dat het hier een strikt beschermde rugstreeppad betreft, daar deze soort de voorkeur geeft aan pioniersituaties als industrieterreinen en open zanderige terreinen. De pad is waargenomen in een stukje tuin met veel hout en snoeiafval en wat huisraad. Voorts wordt het plangebied geschikt geacht voor enkele algemene soorten van overige soortgroepen als vlinders en libellen. Het plangebied wordt niet geschikt geacht voor overige in de literatuurstudie gevonden strikt beschermde soorten, daar het aangetroffen habitat niet voldoet aan de eisen die deze soorten daaraan stellen en er geen nesten/verblijfplaatsen van deze soorten zijn aangetroffen in het plangebied.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit betreft alle in bomen broedende roofvogelsoorten en de kerkuil, ransuil, steenuil, oehoe, roek, grote gele kwikstaart, ooievaar en de huismus. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4 vogelsoorten. Er zijn geen nesten van deze categorie vogelsoorten aangetroffen in het plangebied. Gezien de aanwezige beplanting en de aard van het plangebied komt mogelijkerwijs de huismus in het plangebied voor. De habitateisen van deze soort komen geheel overeen met het aangetroffen habitat in het plangebied (haagjes, rommelige overhoekjes). Er dient derhalve een vervolgonderzoek te worden uitgevoerd naar de huismus. Worden hierbij nesten van de huismus aangetroffen dan dient een deskundige vast te stellen of er voor de huismus voldoende gelegenheid is om zelfstandig een vervangende nest te vinden in de omgeving. Wanneer dit niet het geval is, dient er voor zover mogelijk een alternatief nest te worden aangeboden. Is dit eveneens niet mogelijk, dan dient er bij Dienst Regelingen van het ministerie van LNV een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Daarnaast zijn er categorie 5 vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen holen of spechtengaten aangetroffen in de bomen in het plangebied. Eventueel aanwezige nesten van categorie 5 vogelsoorten zijn in dit geval echter niet beschermd, aangezien er voldoende nestmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. Er hoeft geen nader vogelonderzoek naar categorie 5 vogelsoorten plaats te vinden. Er zijn geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. De bebouwing in het plangebied bestaat uit daken met oude dakpannen en met houten daklijsten en loodflappen rondom de schoorsteen. Daarnaast hebben meerdere bewoners (Mgr. Volkerstraat 54, 56 en 62) aangegeven meerdere vleermuizen foeragerend te hebben waargenomen rondom de bebouwing in het plangebied, tussen de panden nummer 54 en 56 en hangend onder een balkon (nummer 62). Derhalve is de bebouwing in het plangebied geschikt bevonden als potentiële vleermuizenverblijfplaats. Er dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd naar vleermuizen. Worden hierbij vleermuizen aangetroffen dan dient er mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op voorliggende planlocatie zijn in de te verwijderen beplanting geen bomen aangetroffen met voor vleermuizen geschikte scheuren en gaten.

Het plangebied is geschikt bevonden als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Ondanks dat het huidige foerageergebied zal verdwijnen, is er voldoende foerageergebied in de directe nabijheid van het plangebied aanwezig, waaronder enkele bomenrijen aan het Prins Bernhardplein. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

6.4 Eekhoorn

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het groot brengen van de jongen en aan het eind van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden de nesten op een andere plek gebouwd. Alleen in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen is dat nest beschermd. De winternesten zijn alleen beschermd in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering, omdat er elk jaar nieuwe nesten worden gemaakt. In het plangebied zijn bij het veldbezoek geen nesten van een eekhoorn aangetroffen. Dit kan gezien het seizoen waarin het veldbezoek heeft plaatsgevonden echter niet geheel worden uitgesloten.

Indien eventuele kapwerkzaamheden niet worden uitgevoerd in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en in de winterperiode indien er nesten aanwezig zijn die door eekhoorns worden gebruikt, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

Het plangebied is daarnaast geschikt als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied ook de verblijfplaats zou verdwijnen. In voorliggend geval is er genoeg foerageergebied in de omgeving over, waaronder laanbomen aan het Prins Bernhardplein.

Hierdoor zijn eventuele verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied niet in het geding. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

6.5 NB-wet en EHS

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS of GHS in een van de plangebieden. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Op 1,5 km ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en op 3,5 km ten noordwesten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Langstraat. Het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen kent negen instandhoudingsdoelen, waarvan zeven habitattypen (twee daarvan zijn nog niet definitief) en twee habitatrichtlijnsoorten (Alterra, 2006). Het N2000-gebied Langstraat kent tien instandhoudingsdoelen, waarvan acht habitattypen (vijf zijn nog niet definitief) en twee habitatrichtlijnsoorten.

Voor deze instandhoudingsdoelen geldt een behoud van de populatie omvang of habitatoppervlakte en kwaliteit leefgebied ofwel een verbetering van de kwaliteit en een uitbreiding van de populatie omvang of habitatoppervlakte. Aangezien de ruimtelijke ingrepen op kleine schaal plaatsvinden en vanwege de afstand tot de Natura 2000-gebieden, zal er van enige negatieve externe werking op de Natura 2000-gebieden geen spraken zijn, want de instandhoudingsdoelen komen door de ruimtelijke ingrepen niet in gevaar.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Beschermde natuurgebieden
Op 1,5 km ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en op 3,5 km ten noordwesten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Langstraat. In de nabijheid (1,5 km) van het plangebied ligt een bosgebied dat deel uitmaakt van de EHS (Loonse en Drunense duinen). Gezien de afstand tot het plangebied en de aard van de ruimtelijke ingreep zal er van negatieve effecten op de EHS geen sprake zijn. Daarnaast komen de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden niet in gevaar.

Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan of een voortoets.

Beschermde soorten
Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen en de Euraziatische rode eekhoorn.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijkerwijs in het plangebied voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep/soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/opmerkingen
Vleermuizen	Ja	Ja	Onderzoek afwachten	Vleermuizen in plangebied waargenomen door bewoners
Huismus	Mogelijk	Ja	Onderzoek afwachten	
Eekhoorn	Niet buiten kraamperiode	Nee	Nee	
Pimpelmees	Mogelijk	Nee	Nee	

Een vervolgonderzoek naar vleermuizen en huismussen wordt noodzakelijk geacht.

7.2 Aanbevelingen

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Speciaal voor renovatie of nieuwbouw zijn er onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

Met de eekhoorns in het gebied kan relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en de winterperiode indien concrete nesten aanwezig zijn.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

Broekhuizen, S. et al. (1992). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren,* KNNV.

Cools, J. M.A., (1989). *Atlas van de Noord-Brabantse Flora*, KNNV.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2006). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen.*

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Nie de, H. W., (1997). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Doetinchem.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

Stumpel T., Strijbosch H. (2006). *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.natuurloket.nl
- www.bing.com/maps
- www.minlnv.nl
- www. ravon.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

Beschermde soorten
Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:
- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdierensoorten (behalve de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

Doelstelling wet
De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben.
De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Verbodsbepalingen
De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat (beschermde) planten niet geplukt mogen worden. Dieren (beschermd of niet) mogen niet gedood, verwond of gevangen worden. Ook de plaatsen waar dieren verblijven zijn beschermd. Het uitzetten van dieren of planten in de vrije natuur is niet toegestaan, net zomin als het kopen of verkopen van (beschermde) planten of dieren, of producten die van (beschermde) planten of dieren zijn gemaakt.

Beschermde leefomgeving
De Flora- en faunawet maakt het voor provincies mogelijk een bepaalde plek in het landschap aan te wijzen als beschermde leefomgeving. Zo kunnen plaatsen die van groot belang zijn voor het voortbestaan van een planten- of diersoort worden beschermd. Een beschermde leefomgeving kan bijvoorbeeld zijn: een fort of bunker waar vleermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur waarop beschermde planten groeien.

Ontheffingen
De Flora- en faunawet beschermt planten- en diersoorten door middel van een groot aantal verbodsbepalingen:
- verboden handelingen bij beschermde planten en dieren. Bijvoorbeeld het verbod op het doden van eekhoorns;
- verboden en bepalingen voor jacht- en vangmiddelen. Bijvoorbeeld het verbod op het bezit van strikken en vallen.

In bepaalde gevallen zijn uitzonderingen mogelijk op deze verboden. Provincies kunnen ontheffing verlenen voor de bestrijding van dieren die schade toebrengen of voor het beheer van de wildstand. In alle overige gevallen kan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontheffing verlenen.
De Dienst Regelingen van LNV verleent in de praktijk de meeste ontheffingen. Dit gebeurt op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze ontheffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën:
- Ruimtelijke ingrepen: ontheffingen die nodig zijn vanwege de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied, bijvoorbeeld de aanleg van woonwijken, wegen of (natuur)terreinen. Deze ontheffingen kunnen ook worden gegeven voor (onderhouds)werkzaamheden.
- Onderwijs en onderzoek, repopulatie en herintroductie: in het geval van onderwijs en onderzoek kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het vangen van dieren om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek. Een voorbeeld van repopulatie en herintroductie is het uitzetten van otters in natuurgebieden.
- Overigen: deze categorie is zeer ruim. Het kan gaan om ontheffingen van het bezitsverbod of ontheffingen van het gebruik van verboden vangmiddelen. Ook ontheffingen voor het gebruik van biologische bestrijders in tuinbouwkassen zijn mogelijk.

Als een provincie geen ontheffing kan verlenen voor schade- en overlastbestrijding, verleent de Dienst Regelingen deze soms.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten) en nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.

Bijlage 2

Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet
Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden
De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dit.

Bestaand gebruik
Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik.
De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen beschermde monumenten en staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu beschermde natuurmonumenten.

Beschermde natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden waarvoor het natuurmonument was aangewezen worden wel in de Natura 2000 aanwijzing opgenomen.

Bijlage 3

Ecologische Hoofdstructuur

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur
De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123 duizend hectare. Ongeveer 45 procent van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden
De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.